

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Homo Christianus In Sua Lege Institutus. Sive Discursus Morales

Quibus Totum Hominis Christiani Officium Explicatur; Quídq̄ue is fugere,
quid agere debeat, quàm exactissimè traditur

Segneri, Paolo

Augustæ Vindelicorum, Anno M.DCCXII.

VD18 90637054

Discursus XXII. Quantum Peccatores recidivi de statu suo sibi timere
debeant. Quam admodum Infirmi, sic quoque pesimus est peccatoris
status recidivi, & hoc quatuor ob causas: quia infirmi vires ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-51667](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-51667)

DISCURSUS XX.

*Quàm formidanda sit Peccatorum identidem
relabentium Conditio :*

Non aliorum facile æ-
grotum pejore loco
res sunt, quàm eo-
rum, qui sibi jam re-
stituti pristinâ ite-
rum in valetudine
tentantur : idque quatuor de cau-
sis. Nam imprimis æger ipse mi-
nus tum habet ad vim morbi
frangendam virium : at alterâ par-
te morbi vis augetur & crescit ;
Remedia verò minus jam ipsa va-
lent ; & tandem Medicus mali
longinquitate & contumaciâ fel-
sus animo cadit. Ut autem magna
est inter corporis animique morbos
proportio, sic & inter eos, qui denuo
prioris mali vi tentantur, non mi-
nor ; ac proinde non facile dictu
est, quanto se periculo exponat, quàm-
que malè sibi consulat, quisquis
à noxis & animæ morbis Sacerdotis
sententiâ liber, priorem mox inva-
letudinem contrahit. Ne igitur
idem vobis quoque accidat, consti-
tui rei & discriminis gravitatem tam
vivis, quàm possum, vobis colori-
bus depingere ; quatuor illa, quæ pau-
lò antè dicebam capita, diligenter
considerando ; Ægrum inquam ipsum,
Morbum redeuntem, Remedia, at-
que Medicum. Et quoniam negoti-
um hoc tantimomenti est, quanti

ullum aliud esse possit, si plurimorum
Peccatorum conditionem attenda-
mus, par est me attentione non ordi-
nariâ audiri. De quatuor ergo his
capitibus acturus, à primo ordior, &
ægrum ipsum contemplor.

I.

II. *Novum monstrigenus* (Sancti lib. 3, de
simi Præulis Salviani verba sunt) *gul.*
eadem pene omnes jugiter faciunt, qua Plin. l.
se fecisse plangunt. Aniqui etiam, fu-^{17. c. 25.}
nesti cujusdam eventus prognosticon
interpretabantur, si, quando pomum
dulce denuo acerbum reddebatur.
Hodie prodigia ista, quia creberrima,
porrò non miramur ; tantus nimis
eorum est numerus, qui vix dum è sce-
lerum suorum lecto erecti, mox in il-
lum relabuntur. Ne tamen timorem
cuiquam non necessarium incutiam,
duo relabentium genera distinguere
necesse est, & cuinam eorum tam in-
fausta ominet, disertè edicere. Pri-
mum igitur eorum genus est, qui ca-
dunt quidem, postquam Confessionis
beneficio surrexerant, sed cadunt ra-
rius cadunt cum magno animi sensu &
exprobratione ; cadunt, sed non amit-
tunt serium semper standi desiderium.
Hos equidem ego dissertatione hac
mea non peto : spe potius bonâ ple-
nos

R 2

nos

nos illos esse jubeo : nam etsi, negari non possit, quin aliquæ adhuc tenebræ animos illorum occupent, non tamen sunt, nisi tenebræ matutinæ, quæ sensim rarefcunt, dum plena tandem lux affulgeat. Propositum igitur mihi est, agere hodie cum alio genere recidentium ; eorum nimirum, qui vix auditâ Sacerdotis, à noxis præteritis absolventis, sententiâ, nullâ secutâ morum emendatione, priorem mox ludum reperunt, & nullo sensu antiquis, & vix elutis se sordibus denuo conspurcant : divinam opem ad vitanda peccata non implorant ; Sacris Mysterijs crebrius non utuntur : occasiones periculi plenas tam non fugiunt, ut in medias potiùs non minore, quàm antea, temeritate se ingerant : verbo, tenebræ sunt serotinæ, quæ paulatim in noctem densissimam desinunt. Hoc autem hominum genus, quod utinam rarum esset, dico conditione ac statu esse planè miserrimo, & nullis sat lacrymis deplorando. Ut ita sentiam, moveor primò, genere illo Confessionum, quibus se coram Sacerdote reos peragunt ; quas quidem illi suis numeris absolutas purant, ego autem valde metuo, ne multum ad illarum integritatem & perfectionem desit. Unde etiam magnopere dubius hæreo, an non, dum eos relapsos & recidivos appellamus, titulos illis & nomenclationem non promeritam tribuamus. Qui enim relabi, qui morbo iterum tentari dicitur, supponitur priùs convaluisse, & aliquanto saltem temporis intervallo bene habuisse : cum tamen non pauci hujus

farinæ nunquam non suâ febris laborârunt. S. Gregorius Nazianzenus assererat, Julianum Imperatori perperam tribui cognomen Apostatæ, propterea quòd à fide deficere non potuerit, què constet nunquam credidisse. Ita igitur inter relapsos, & denuo Peccatores numerari non debeat, qui Justitiæ donum nunquam recuperaverant. Plurimum sanè refert, veritatem hanc quàm clarissimè perspicere ; æquum proinde est, eam à me sic demonstrari, ut manibus propè palpari possit, causas ejus & effecta accuratè enumerando.

III. Atque ut ab his ordiar, illud imprimis pro cetero habendum, nos in omnium Sacramentorum usu, præter stabilem illam & permanentem gratiam, auxiliatrices quoque gratias, quas actuales appellamus, quæque oportuno tempore dantur, accipere : harum autem proprium est, novas vires & robur ad resistendum tentationibus tribuere. Quocirca cum tam citò, tamque nullâ morâ interpositâ reditur ad antiquas miseras, argumento id equidem est minimè vano, nulla ejusmodi auxilia Confessionis beneficio obrenta fuisse, atque adeò hanc ritè non fuisse peractam : sicut si valida fuit (quod quidem nunc in controversiam non vocabo) informis tamen, ut Scholæ loquuntur, fuerit, ita ut Sacramentum quidem, sed non ejus fructus & effecta percepta sint. Erit, qui existimet, tam facile in antiquum cœnum lapsam argumento potiùs esse debere, auxilia parùm fortia, parùm potentia fuisse accepta quàm

quàm omnino nulla. Hic error rem suam dedocetur, sciat oportet, quantumcunque exigua gratia permanentis particulam cum auxilio illo opportuno, cujus radix est sufficere ad vitandas omnes planè & singulas noxas graves. *Qui natus est ex DEO, non peccat, sed generatio DEI conservat illum.* Cujus rei hæc est ratio; quòd si gratia stabilis à Charitate distinguitur, nunquam tamen illam non comitem habeat: hujus autem proprium est, Deum rebus omnino omnibus antepone; quod idem est, ac nolle illum quantumcunque bono creato permutare. Isa Angelicus, disertis verbis docuit. *Minima, inquit, gratia potest resistere cuilibet concupiscentia, & vitare omne peccatum mortale, quod committitur in transgressione mandatorum Legis: minima enim charitas plus diligit Deum, quam cupiditas millia auri & argenti.* Quicumque proinde animus hoc Charitatis dono dives est, aut nunquam amittit DEUM, aut si ejus peccando jacturam facit, absque acerbo sensu non facit, dolereque vehementer, se bonum tanti à se æstimatum amisisse; neque enim, si S. Augustino credimus, amittitur absque dolore, quod possidebatur cum amore. Unde merito prudens quisque colligat, Peccatores illos, qui bibunt iniquitatem sicut aquam, atque adeò nullo respectu, nullo metu, nullo doloris ullius sensu, vix à noxis absoluti, mox similes contrahunt, Confessione illà suà in gratiam cum DEO non rediisse, atque adeò non Charitatis, ceteroquin tam efficacis, donum recepisse.

Quæ mortuæ ex oviculæ exuvijs tonderetur lana, servari diu non potest, sed destituta calidis illis & vivacibus spiritibus, quibus viget, quæ ex viventis ovicula demitur, confestim consumitur. Eadem ex causâ rectè affirmabimus has relabentium culpas nasci. Lana sunt mortua, vitali illo & calenti destituta vigore, quo eorum animi donantur, qui verè Confessionis ope reviviscunt, novamque vitam vivunt; & hinc tam citò eorum à peccato abstinentia finem habet. Quin & illud accedit, quòd etsi omnis gratia, quocunque titulo & nomine collata, id habet, ut vires præstet ad quaslibet graviores noxas vitandas, quæ tamen Sacramenti Pœnitentiæ beneficio confertur, præ quavis alia valeat ad peccata deinceps non reperenda. Cum enim id præcipuè hujus admirandi Mysterij institutione spectat Deus, ut peccatum destruat, ambigere non licet, quin peculiari virtute polleat, ad illud penitus enervandum, atque idcirco sicut Baptismi virtute peculiare auxilium accipimus, quo dignam Christiano homine vitam ordiamur; in Divinissimo autem Eucharistiæ Mysterio virtutibus gratiæ augemur ad proficiendū; ita Pœnitentiæ Sacramento auxilijs juvamus aptissimis tam ad vitam amissam recuperandam, quàm ad recuperatam porrò non amittendam, imò ad majores, quàm quibus antè instructi eramus, vires obtinendas; hinc Angelicus. *Pœnitentia quantum est de se, habet virtutem reparandi defectus ad perfectum, & etiam promovendi in ulteriorem statum.*

Rt 3

SI

Si quem proinde videre contigerit, quem tanta, quanta prius, ad peccandum impellat propensio, tam facile, quam antea, voluptas irriter, quid causæ esse potest, ob quam magni ejus Pœnitentiæ æstimetur? Meritò sanè jubet Apostolus, ut diligenter attendamus, an nostra sit *Dilectio sine simulati-*

Rom. 11.
2. Cor. 6.

one, an *Charitas non ficta*? quantò enim præstantius hoc aurum est, tantò ferriùs solertiùs adulteratur. Equidem Sanctis Patribus solenne est, explodere ut umbratilem pœnitentiã tam variã & mutabilem. Hoc è numero sunt SS. Ambrosius, Isidorus, Bernardus, Hieronymus; Gregorius, & præceteris S. Augustinus, cujus ista sunt verba: *Qui peccus suum tundit, & non corrigit, peccata solidat, non tollit.* Justissimus igitur, & haudquaquam aniliter anxius metus est, quo de Confessionibus recidivorum horumce ambigimus, cum nunquam efficiant, ad quod efficiendum ab ipso DEO sunt institutæ: cum tamen non obscure S. Thomas asserat: *Gratia Sacramentalis addit super gratiam communiter dictam, quoddam divinum auxilium ad consequendum Sacramenti finem.*

3. p. q. 62.
ar. 2.

IV. Eandem veritatem affirmant etiam hujusce mutabilitatis, & inconstantia causa. Quid enim, si vera dicere lubet, facit, ut agros prior invaleudo occupet? an non prioris quædam mali reliquæ, quæ intimis visceribus adhæserant? *Quæ relin-*

Hipp. 1. 2.
Aph. 1. 2.

quuntur in morbis, recidivos facere solent. Non desperem in re nostra causam inveniemus. Reditur non ratò ad priora delicta perpetranda, quia

voluntas nondum exuerat affectum ad illa. Non nemo plurium annorum spatio fœdis amoribus implicitus vivit, & tamen semel saltem quotannis, sub Paschales ferias, animum noxiæ exonerat. Quid autem? an ille, quoties sacrum Arbitrum accedit, semper animum penitens avellit ab objecto perperam amato? an averfatur nullæ erculam, unicum vitæ tam perditæ incitamentum? Nil minùs: amat enim eam tam obnoxie, quam prius, Hinc perinde, ac antea, vitæ eum sollicitus metus, ne alteri ipsa animum & amorem addicat: hinc in illam acerbè invehitur, nec verberibus semper abstinere, cum paulò curiosius rivalem intraretur; succurrit ejus indigentia; juvat in litibus & negotijs: si Sacrum Oratorem audit, metuit, ne antea vitæ pudor & pœnitudo subeat; si noxas confessione eluit, optat, ne illam Sacerdos increpet, ne terreat: quid multis? tristis illi accidere nihil posset, quam si audire deberet, se ab eâ certò deserendum. Et hoc sit verè ac sincerè converti? Est mentiri DEO; aliud nihil. *Inimici Domini mentis sunt ei.* Lupus cum in tenebris prædæ suæ inhiat, sicubi cespitet, & strepitum excitet, incautum pedem admordet. Crederet quis, itineris suscepti eum pœnitere; sed aliter res habet; nec enim relegit iter, nec replendi prædæ que devorandi desiderium ponit; solum dolet, quòd minùs curæ adhibuerit ad prædas agendas; sed periculo se exposuerit, ne ictibus malè mulctatus prædã non cupitam auferret. Enim verò persuasiss.

sissimum vobis volo non assam sepe
 esse eorum, de quibus nobis sermo,
 penitentiam: dum enim vel maxi-
 me angustiarique ob admittenda vi-
 dentur, adhuc vel impuris suis amori-
 bus aestuant, vel ardent vindictae desi-
 derio, vel rei alienae cupiditate fla-
 grant, prout hoc, illorum flagitio haere-
 bant impliciti. *Plerumque, Sancto*
Gregorio teste, mali ita in utiliter com-
punguntur ad justitiam, sicut plerumque
bonitentantur ad culpam: quibus verbis
 id innuit S. Doctor: quod haud se-
 cus, ac Sancti, cum graves ad noxas
 Demonum invitamentis impellan-
 tur, videntur sibi voluntate ipsa veti-
 tis illis objectis delectari, licet re ipsa
 haudquam assentiantur; ita Pec-
 catores dolere sibi videantur, cum de-
 lecta aperiant, etsi revera non doleant;
 cum velint voluntate non integra, non
 absolva, sed dimidiata & manca; quam
 qualis fuerit, factis eorum opera lo-
 quuntur. Siquidem ut is, qui ad illi-
 cita cogitando provocatur, argumento
 factis certo judicare potest, se assensum
 non esse, si ad opus ipsum pertractus
 & inductus nunquam est; sic, quem
 gratia ad deferendum peccatum invi-
 tat, nec tamen ipse id unquam defe-
 rit, jure longè primo judicabit, se
 excitanti gratia non esse assensum:
 timebitque meritò, ne sibi nozarum,
 etiam confitenti, gratis facta non sit;
 propterea; quòd constet hanc non fieri,
 nisi ijs, qui toto animo, tota voluntate
 ad DEUM redeunt, non verò, qui par-
 tem alteram creato alicui bono affi-
 xam tenent: *Convertimini ad me in to-*
to corde vestro. Videtur proinde di-

vino quoque coram tribunali fieri id,
 quod lex humana statuit; ut nimirum
 Paschalibus ferijs vinculis solvantur
 Rei, nisi tamen certis quibusdam fla-
 gitijs assueverint; *Diebus Paschalibus*
Carcerati liberantur, nisi peccare sint as-
sueti. Crediderim & ego ex hoc re-
 labi solitorum grege multos quidem
 hoc tempore absolvi, solvi autem op-
 pidò paucos.

V. Verum, ut cum hujusmodi sor-
 tis hominibus quam humanissimè
 agam, simulque rem demonstrarem cla-
 rius: dabo ijs, Confessiones eorum
 nullo vitio laborare: non idcirco
 non miseranda est eorum conditio;
 cum summæ plenum difficultatis ma-
 neat emendandæ vitæ negotium, &
 quod consequens est, magno adhuc
 salus exposita periculo. Et ad vitam
 quidem corrigendam quod spectat, si
 tam variam tamque instabilem eorum
 indolem attendamus, ad priora sem-
 per respicientem, absque prodigio, &
 magno quidem, non est quòd quid-
 quam sperent. *Quiescite agere perversi;*
per Isaiam DEUS monet; & sub-
inde addit: Et si fuerint peccata vestra
ut coccinum, quasi nix dealbabuntur.
 Hæc porro verba indicant, DEUM Me-
 dici instar, salutem ægri ardentissimè
 desiderantis, se gessisse. Constat au-
 tem, nullius membri plagam curari
 posse, nisi illud quiescat à motu. *Opor-*
tet, Galeno teste, membrum, quod debet
sanari, consistere in quiete: eaque cau-
sâ pulmonum vulnera sanari non
 possunt: quia illi semper se motitant,
 nec unquam quiescunt. Quomodo
 igitur sanari possint Recidivi nostri,
 quo-

l. Nemo
 s. hic erit
 go C. de
 Episc.
 aud.

Isa. 1.
 16. 18.

quorum mens nunquam quieta, transit à peccato ad poenitentiam, à poenitentia ad Peccatum? Qui emendari vult, consilium illud, de quo paulò antè, audiat oportet: *Quiescite agere perversè.* Abrumpat pravam illam assuetudinem; DEI amicitiam aliquanto saltem tempore retineat; redeat ad sacrum tribunal antè, quàm denuo cadaliturum enim verò animus, quamlibet sœdis sordibus inimè imbutus, ut ne lana quidem altum colorem imbibere tenaciùs possit, nive tamen evadet mundior, atque candidior: *Si fuerint peccata vestra ut coccinum, quasi nix dealbabuntur.*

VI. Verùm hoc ipsum est, quod Recidivi negligunt, emendare vitam. Expavesco, cum illarum divini Spiritùs vocum memini: *Impius, cum in profundum venerit peccatorum, contemnit.* Interpretum non pauci loco *profundum* legunt, & intelligunt *centrum*: Recidivi autem in peccato suo non secus, ac in centro morantur.

Arist. 1. 1. Id res quælibet à centro habet, ut in *de Cælo.* eo quiescat, & conservetur: idèmq; Recidivi à peccato habent: *Impius, cum in centrum venerit peccatorum, contemnit*: perinde suaviter in delictorum suorum sœditatibus quiescunt, ac si nunquam Innocentiæ stolam commaculâssent. *Sunt Impii, qui*

Ecl. 8. 14. *ita securi sunt, quasi Jussorum facta habeant.* Qui primùm navi per mare vehitur, si vel modicæ procellæ navim agitent, turbati mox in se omnia, & sus deque agi experitur. At qui navigationi diu assuevit, vix in gravissimis tempestatibus tantillum commo-

vetur. Sic qui procul ab omni noxia vitam aliquamdiu egit, quando sinistro casu peccatum aliquod admittit, mox animi quietem perdit, curis, metu, angoribus horrendum exagitur: ubi autem idem in peccato diu hæserit, & ipsa assuetudine horrorem exuerit, vix aliquo tandem sensu horrendorum etiam sacrilegiorum tangitur. Piò! quietem Peccatorum lumentam, ò ignaviam, ò somnum, verè mortis principium! cum Jona dormire, dum in momenta naufragium imminet? Quæ hîc vitæ emendandæ spes, dum sensus miseris propriæ est nullus, nullus pudor, dum in sceleribus delictis quærantur, ex ipsa gloria expectatur, atq; ita hoc in centro non quies tantùm invenitur, sed & conservatio speratur? *Impius, cum in centrum venerit peccatorum, contemnit.* Non vereor dicere, quòd, etiam si infelices isti de vitæ emendanda tertio ceperint cogitare, Dæmon rideat & insultet; cum præclare noverit, quàm nullis sint, ad proposita executioni mandanda, robore & viribus. Cum Galbæ, Imperatori nuntiatum esset, Vitellium seditionem moliri; nihil est, a jubar, quod metuamus: Vitellius immanis est helluo; quid ab ejusmodi homine formidemus? Quid Orcus ab helluonibus istis formidet, qui gravissima scelera, ne præmansa quidem, integra devorant & glutiant, quoniam unquam exaturent? Inepi illi planè sunt, dicit Dæmon, qui rem tantam aggrediantur & perficiant, quæta est ruptis, omnibus vinculis, servitute meâ se eximere, Fugiant illi

illi omni conatu, quidquid difficile, quidquid arduum est; & tantis repente sint animis, ut effrenes suos imperus pervincere ac domare velint, ac possint? Nunquam non inhiant novis voluptatibus, novis oblectamentis; & momento mox unico omnem libidinem aversentur, & execrentur? Et verò res ipsa docet, tam eos, qui velut raptò vivere, & ex alieno discere assueverunt, quam qui multo tempore fœdis amoribus, & illicito confortio impliciti hæserunt, mori prius, quam serio hæc vitia emendent; Gryphis non absimiles, qui, quam aliquando unguibus arripuerint, prædam, eâ tenacitate retinent, ut eximialiter, quam amputatis unguibus, non possit. Si iustissimus Deus vult, ut insatiabilis quidam Euclio desinat tandem inopum sanguinem fugere; ut Lascivus aliquis ac salax, omnibus lætè vicinis pravitate exempli porro non sit offendiculo, gladium prehendar necesse est, & non ungues tantum grypho ejusmodi, sed vitam ipsam amputet. Efficere ut mores mutet, nimis arduum negotium est.

VII. At si tam arduum, tamque difficile est emendationis morum negotium, non minoris molis erit negotium salutis, quam ex operibus factis, que pendere Deum voluit. *Qua semina veritatis homo, hæc & metet*: Nam etsi Deus nunquã non paratus sit, conferre nobis maxima illi bona, quæ post mortalem hanc vitam in Cælo pollicitus est, illud tamen lege non dispensabili exigit, ut ad illa mortali hæc in vitam hos paremus, & reddamus capaci. *P. Segneri S. J. Christ. Instr. Tom. III.*

ces, sanctissimis suis legibus ad amulsum implendis, ut sic & illa speremus firmius (tanquam bona, quæ dantur titulo, quem dicunt, oneroso) & majori cum dignitate subinde illa possideamus. Atque ita is plerumque Recidivorum istorum, qui tam sæpe, tamq; lubrico casu à Gratia statu in peccatum relabuntur, finis est, qui eorum esse solet, qui crebro animi delictum pati solent; ut scilicet, quod Medici observarunt, repente, cum nil tale metuunt, vivere desinant. Nam & hi ferè eo in statu hinc migrant, quo nunquam se abituros existimabant; suis nimirum illis delictis impliciti, quæ sibi ita familiaria reddiderunt, ut eorum propria videri possent: *In peccato vestro moriemini.*

Hipp.
sect. 2.
Aphor.
4.

Joan. 8.
21.

II.

VIII. U inam saltem, cum prostratis aded afflictisque vitibus ægri isti sint, tempore leniretur intestinum malum, & vim nocendi amitteret! sed hoc omnium deterrimum est, quòd istud nova potius indies incrementa sumat. *Superbia eorum, qui te oderunt, ascendit semper.* Sceleratorum hominum calamitates à duplici inimicorum classe proveniunt: prima est inimicorum domesticorum, carnis inquam, & appetitionum effrenium; altera externorum, seu foris oppugnantium, Mundi, inquam, ac Dæmonis. Hoc autem cum ita sit, non potest non in dies malis crescere, cum semper robustiores sunt, qui sanitatem eorum & valetudinem oppugnant. Nam primò Cupiditates & Appetitiones belluinae, quo

Pf. 73.
c. 3.

Si

quo

quò crebrius gustant suas illecebras, tantò illas sicuti vehementius, & aliis ex aliis excogitant, quibus perpetuus quodammodo fiat amatarum voluptatum usus, nec unquam sicca sint à tam grato liquore labra. Videre erit aliquem, qui nunquam adhuc obscenas voluptates delibârit, dies, quin & hebdomadas, exigere, quin vel cogitatio illi turpis molesta sit: cum interim, his sceditatibus assuetus, ne nocturnam quidem quietem his molestiis liberam exigat, cum modò hanc, modò illam venari sibi videatur, & laqueos tendere, quibus illam, ut innocentem columbulam, implicet. Quamquam enim semper animales facultates nostræ ad repugnantiam rationi trahant, nunquam tamen ferociores sunt, quàm cum identidem rumpunt habenas, & velut liberæ quacunque libet vagari sinuntur. Tum enim plus & possunt, & sternaciores redduntur, neque amplius ulla ratione subjectæ esse, aut parere dignantur.

IX. Ad alteram inimicorum classem quod pertinet, quos externos diximus, istorum quoque rabies, & Recidivis nocendi cupiditas crescit. Id quod egregiè parabola illa Evangelica, de Dæmone ædibus pulso, sed cùm septem aliis, se nequioribus, reduce, ut magis stabilis esset habitatio, ob o-

Luc. 19
26. *Assumit septem alios spiritus secum nequiores se, & ingressi habitant ibi. Qui ex carcere, dum custos negligentius agit, profugus, subinde ex fuga retrahitur, si eadem, cui prius, denuo includatur ergastulo, multò*

jam observatur attentius, nec facile laxior ei fit carcer, aut libertatis plus tribuitur, ne denuo fugam capessat. His autem Dæmonum oppugnationibus semper magis obnoxii sunt, qui crebrò relabuntur; cum animus eorum caducis his bonis tenaciter admodum adhærescat, & pravæ propensiones toties iteratis delictis maxima sumant incrementa. Non omnibus terrarum partibus ventorum vis æquali furore dominatur. Ubi cavernæ multæ sunt, ibi experientia docuit, & sæpe, & multum ventos furere. Nec dispar tentationum est ratio: alii crebrius & vehementius, alii rariùs & mitius impetuntur: nemo sæpius, nemo acrius, quàm quorum animus, velut in cavernis, plurimas fovet noxias & pestilentes exhalationes. Hi enim ut apertiores sunt, qui in malum non leni imperaferantur, ita hos imperus longè crebrius experiuntur.

X. Sed omissis his omnibus, indolem tantùm & naturam peccatorum, quæ Recidivi admittunt, perpendamus, ut certiùs agnoscamus, quanta incrementa morbi, quo laborant, vis indies sumat. Omne peccatum, ut admissum à creatura vilissima, summas quidam Dei summi boni contemptus est, & vilipensio: ut autem admittitur à creaturâ plurimis maximisq; beneficiis affectâ, animi sumè ingrati argumentum est. *Filios enim iræ & exaltavi: ipsi autem tem spreverunt me.* Utroq; autem isto ex capite longè gravissima efficiuntur sæpe relabentiu peccata: unde necessè est, mali quoque, quo premuntur, magni-

gnitudinem plurimum augeti. Et quidem si animum ingratum consideremus, quærit S. Thomas, quodnam peccatum gravius sit altero ac sædius? an quod admittit is, qui eatenus singulari Dei beneficio à labe immunis permansit; an verò illud, quod admittit alius, qui gratiam pœnitentiæ recuperatam denuo perdit? respondet autem, graviolem esse culpam cadentis post gratiam, pœnitentia feriat iterum obreuita, propterea, quòd ista longè turpiore animi ingrati notam incurat. *Multo magis contemnitur Dei bonitas, si post remissionem prioris peccati, secundo peccatum iteretur; quanto majus est beneficium peccatum remittere, quam peccatorem sustinere.* Nec his contentus S. Doctor, addit non diu post: *Peccata dimissa per pœnitentiam, redire dicuntur, in quantum reatus eorum, ratione ingratitude, virtualiter continentur in peccato sequenti.* Qui autem, post repetitas iterum, iterumque Confessiones, redeunt ad peccata jam toties deleta perpetranda, fermè non de alio se, quàm postremo illo, quod admiserunt, scelere accusant & dolent: sed falluntur illi splendide: cum non ultimam hanc tantum noxam, sed priores aded omnes detestari oporteat; hæ enim suo modo cunctæ in posteriore peccato revixerunt, & veneni aliquid in illud refuderunt; in hoc Basilisco non dissimiles, de quo Solinus: *Vincendi ne mortuo quidem deest.* Et verò non aliter Deus tam crebros relapsus inuertet: arque hinc nova, jam dimissis, scelera addere, perinde vi-

detur ac montes imponere montibus; altitudine tantâ, tamque stupendâ, ut ipsas nonnunquam nubes vertice superent. *Delicta nostra creverunt usque ad nubes.*

XI. Neque minùs altero ex capite mali vis in relabentium peccatis augetur, ut nimirum Dei contemptum complectuntur, qui profectò semper major efficitur. Contemptui enim, in repetitis delictis, habetur non sola Dei præcipientis voluntas, ut sit in primo peccato; sed ipsa etiam spernitur Gratia, quâ prior noxa dimissa est; & toties spernitur, quoties post veniam repetitur. Insuper haud sanè parùm contemptus magnitudini accedit ex comparatione. Qui Deum deserit, ut Dæmoni iterum se addicat, postquam deseruerat Dæmonem, ut Deum sequeretur, videtur, ut Tertullianus observavit, ferre sententiam, quòd præstet servire Diabolo, quàm Deo; dum & hanc, & illam servituti expertus, recedit tamè ab obsequio Dei, ut ad Dæmonis famulam remigret: *Comparatione videtur egisse, qui utrumque cognoverit, & judicatio pronuntiâsse eum meliorem, cujus se rursus esse maluerit.* Quàm graviter autem & indignè, tam insanum judicium propudiosè contemptus Deus justissimè seret? Grave est omne crimen læsæ Majestatis, quo urbs aliqua temerè se obstrinxerit. Vix tamen est Princeps tam à clementiâ alienus, qui primò delinquentibus civibus non parcat: ac si simili scelere contumaces aliqui secundò principem offenderint, vix ullus est, à quo sperari veniam

1. Esd.

9. 6.

de Pat.
nt. n. 5.

etiam tum possit; & à Deo sibi illam roties perfidi semper promittant? Nive illa magna, quæ poenitens criminum suorum veniam semel consecuta est, cum subinde ingrata iisdem seceditibus inquinasset, eversa tandem est à Deo, strage tam luculentâ, ut longissimo tempore præfidenter peccantibus exemplo esse potuerit. An non igitur verissimum est, ægrum, antiquo malo roties iterum tentatum, non solum viribus magis magisque destitui, sed etiam è diverso vim morbi malignitatè que indies augetere?

III.

XII. Sed age, an non saltem tam misero, tam pleno discriminis statui aliquod remedium erit super? Verùm hoc ipsum est, quod majorem sapienti timorem merito incutiat: ipsa siquidem remedia semper minùs possunt. Commune hoc est omnibus, quas natura hominum morbis providit, medicinis, minùs in eo efficere, qui illis frequentius uritur: certè ed nonnunquam venit, ut & vim, & nomen medicaminum amittant. *Omnium medicaminum vires debiliores in assuetis deprehenduntur: in nonnullis etiam omnino inertes; ideo non debent poni inter medicamina.* Aliter omnino se res habet in medicamentis, de quibus animæ nostræ prospexit Deus: horum enim quòd usus frequentior, hoc etiam est salubrior; quòd autem rariùs quis illis uritur, hoc minùs eorum in se vim experitur: non medicaminum ipsorum, horum enim virtus nunquam non æqualis est, sed utentis vitio, qui

minùs paratus ea adhibet. Unde qui rarò Confessionis, rarò S. Communionis Mysteriis utitur, tam parùm ex his fructus capit, ut Medicamentorum rationem in ipso amisisse dici possit. Arque hoc ex numero ferè Recidivi esse consueverunt, qui, destinato & certo consilio, quàm possunt rarissimè sacris his in fontibus suas eluere sordes student, propterea quòd ed redacti sint, ut has etiam anxiè & amplectantur: *Amplexati sum stercorea:* & paucorum illorum momentorum vitam, quibus immunes sordibus degunt, miseram & minimè iucundam existimant. Nec plus emolumentum huic hominum generi afferunt alia præsidia externa, Hortationum, Concionum, minarum; quia fallacissimè à securitate delusi omnem metum, vel ut anxiè religiosum, vel ut pluriè superstitum, excutiant. Qui phrenesi laborant, si multùm tremant, parùm absunt à sanitate recuperanda. *Lib. Hypnetica affectiones vehementer tremula de sinunt:* teste Hipocrate. Qui propterea in ipsa pravaram suarum affectionum phrenesi trepidat, qui æternos ignes, vindicem Deum, aut si non aliud, hominum diceria & exprobrationes metuit, satis hoc ipso ostendit, non valde remotam esse suæ sanitatis spem. At ubi è diverso quis omnis timoris expers, dum vitam ducit hominis Reptibi, tam beatitatis æternæ securus vivit, ac si jam tùm illà fraeteretur, nõ Confessarii, non Superiorum, non Concionatorum, imò ne amicorum quidem monita admittere ad aures vult, sed ut superstitiosè anxie ridet, quæ vel in-

Theoph.
hist.
plant.
9. c. 8.

virus

Unde
Com-
parum
amen-
ste dici
ero sei-
e, qui,
am pos-
ibus su-
optere
am am-
unt ser-
mento-
cordibus
e junc-
emola-
afferunt
ionum,
a fallaci-
metum.
ur planè
phrene-
parum
a. l. ore. l. l. p.
remenda p. l. l.
qui pro- p. l. l.
lectioru
s ignes,
liud, ho-
rationes
it, non
is spem.
oris ex-
Repro-
us vivit,
Confessa-
ionato-
dem mo-
sed ut
vel in-
vitus

Unde
Com-
parum
amen-
ste dici
ero sei-
e, qui,
am pos-
ibus su-
optere
am am-
unt ser-
mento-
cordibus
e junc-
emola-
afferunt
ionum,
a fallaci-
metum.
ur planè
phrene-
parum
a. l. ore. l. l. p.
remenda p. l. l.
qui pro- p. l. l.
lectioru
s ignes,
liud, ho-
rationes
it, non
is spem.
oris ex-
Repro-
us vivit,
Confessa-
ionato-
dem mo-
sed ut
vel in-
vitus

vicus aliquando audit; quibus de-
mum remediis medebitur suæ insa-
niæ, hæcque tantò sanctiore, quantò
tranquillius amata, stultitiâ liberabi-
tur? *Qui sine timore est, non poterit ju-
stificari: iracundia enim animositatis
illius, subversio illius est: ita Ecclesia-
sticus edixit.*

XIII. Nec tamen hoc malorum
summum est: deterrimum est, quòd
non tantum utilitatis nihil, sed pluri-
mum damni ex his remediis accipi-
ant. *Melius erat illis non cognoscere vi-
am justitiae, quam post agnitionem ret-
orsum converti ab eo, quod illis traditum
est, sancto mandato: quæ est S. Petri
sententia: cujus rationem indicasse vi-
detur S. Paulus iis verbis. Terra enim
sape venientem super se bibens imbrem,
&c. proferens autem spinas, ac tribulos,
reproba est, & maledicto proxima: quod
perinde est ac dicere: Animam illam,
quæ crebris à Deo auxiliis excitata ad
habendam salutis curam, tamen iis
abusa est, Reprobis accenseri (Pec-
catoribus nimirum illis, qui omni
Dei gratiâ destituti sunt) & parum
abesse à maledicto; illâ nimirum sen-
tentiâ terribili, quam in Judicio cojus-
que privato feret, & in communi illo
affirmabit Christus: *Discedite à me
maledicti in ignem aeternum.* Verbis
meis fidem faciet nostræ ætatis histo-
ria. Paucis abhinc annis, in pago
prope urbem Burgundiæ Divionem,
illustri vir sanguine peccatis identi-
dem iteratis deplorandæ huic, quæ
de nobis sermo, Recidivorum classi
meruerat accenseri. Tandem inva-
litudine haud levi tentatus, ne tum*

quidem inducere in animum potuit,
ut noxas Sacerdoti aperiret. Cum
repentè in velis, quæ lecto prætexe-
bantur, grandioribus literis exarata
hæc legit verba: *Quærite Dominum,
dum inveniri potest.* Aeger pro eo,
quòd his verbis ad animi sui curam
excitaretur, suspicari cœpit, Parochi
ante scriptum & ibi appensum fuisse,
in quo hæc legebantur, schediasma,
ut hoc terriculamento ad Confessio-
nem pelliceretur: fremere proinde,
inrepare, minari, quòd mille in frustra
curaturus esset conscindi vela, nisi in-
visum illud schediasma tollerent. In-
terim neque Curio, neque domesti-
corum quisquam vel literulam vide-
bat: ut tamen quiesceret aeger, subla-
tis, quæ prius pependerant, velis, alte-
rius generis alia substituerunt; cum
ecce his inscriptas legit has voces.
Quæretis me, & non invenietis. Quis
non existimasset, his vocibus percul-
sum ægrum rediturum ad se, & de
eludendis sincera Confessione noxis
cogitaturum? Sed ille etiam contu-
mactor, non quievit, donec & his ve-
lis sublatis alia appenderentur. Sed
hæc appendere aliud non fuit, quàm
ferale & nigrum erigere vexillum, su-
premæ stragis & internecionis pro-
dromum, quale olim victores, ad ter-
rorem devictorum erigere consueve-
rant. His ergo in cortinis hæc vo-
ces scriptæ legebantur. *In peccato ve-
stro moriemini.* Et mox vivere infe-
lix desinit; ædes autem ipsæ tantò im-
petu conquassatæ sunt, ut funditus e-
verti viderentur: cadaver ex oculis
ita sublatum, ut pars ipsius nulla de-
incep-

inceps visa sit, tanto omnium, qui aderant, horrore, ut vidua cum filiabus Monacharum Teresiarum, filius verò bonorum hæres, Religiosorum, quos Cappucinos dicunt, Cœtibus aggregati reliquam in iis vitam egerint. Observare hic est, nihil proficisse ad Recidivum hunc emendandum remedia non tantum summo cum amore, sed etiam non absque prodigio oblata: deinde hæc ipsa remedia, hæc monita neglecta impulisse Deum ad severius, & publico aliorum exemplo animadvertendum in hominem tam obfirmatè contumacem. *Melius* proinde etiam huic erat non cognoscere veritatem. Quis ergo explicet, quàm infelix ac misera eorum sit Peccatorum conditio, quibus expedit nescire, expedit non audire, non accipere à Deo auxilia? S. Augustinus, ut gravitatem & turpitudinem superbiæ explicaret, eâ demum ratione id sibi rectissimè consecutus videbatur, si diceret; expedit Virgini superbæ, jacturam pudicitiae facere, ut inde lucrû capret Humilitatis. Quibus autem ego argumentis clariùs demonstrare poterò miserandam infelicissimorum Recidivorum conditionem, quàm si ostendam; oprabilius ejusmodi hominum generi futurum fuisse, si nunquam deserto lecto sanitatem recepissent, quàm ut, postquam surrexerant, in illum denuo relaberentur?

IV.

XIV. Cùm igitur & æger ipse, & morbi ratio, & medicamenta vix

quidquam sperare nos permittant, superest, ut periti & felices Medici arcti confidamus. Cùm autem Medicus hic alius non sit, quàm ipse Deus, si hic totâ suâ peritiâ usi velit, dubium non est, quin momento salutem reddere ægro possit, etsi de illo jam fuerit conclamatum: sed ex eo pendet negotium, an placeat illi remediis uti, quibus plerumque, & secundum communes Providentiæ suæ leges uti solet, an verò nobiliora quæque & præstantiora ex Omnipotentiae suæ thesauro, depromere. Solet autem ferme, cùm longinquior sit morbus, fatigari & languidior reddi Medicus: asseruit Ecclesiasticus. *Languor prolixior gravat Medicum.* Quod si sit, etiam cùm morbus non aliquâ ægri culpâ accersitus est, quid tum credendum est fieri, cùm illum æger sub sponte conscivit? Non dubito pronuntiare: Deum, securum morem se cum ejusmodi hominibus gerendi consuetum, eos deserturum. *Corripimus Babylonem, & non est sanata: derelinquamus eam.* Ita per Vates suos denuntiavit: quin etsi denique clamarent miseri, opemque poscerent, proficetur, se, justâ morum irâ & indignatione, ob diabolicam eorum proterviam, non auditorum, nec calamitatem miseraturum. *Falta est indignatio magna à Domino Exercituum, sicut locutus est, & non audierunt; sic clamabunt, & non exaudiam, dicit Dominus.* Hæc autem si ita sunt, quid jam etiam in Medico, & ejus ope sperari? Non juvabit, non juvabit bis miserum Deus, tum quia ita se facturum recepit

pit, tum quia iustissimum est, ut ita faciat. Et est id iustum, quia hac ratione & puniuntur Mali, & servantur Boni. Puniuntur Mali, quia sic habentur, ut promeriti sunt. Moyses dum ex Sinai montis iugo redibat ad suos, vidit illos execrandæ Idololatriæ deditos, & fregit, quas à Deo acceperat, tabulas: nec enim æquum erat, ut ii, qui Legem tam justam, tamque sanctam, impiè prævaricabantur, illam de cælo allatam, ipsiusque Dei exaratum digito intuerentur. Et quomodo æquum erit, ut tandem amabilissima, & longanimis Dei Patientiæ fructibus gaudeant, qui illâ perpetuò contumaciter abusi sunt? Non ita fiet. *Sicut locutus est Deus, & non audierunt; sic clamabunt, & non exaudiam.* Sic autem reos puniendo, eandem operâ servat Bonos & Electos, quorum emolumenta magis illi cordi sunt, ut debent, quam illorum infelicitium. Siquidem dum vident Iusti miserabiles istos, in momento, ex quo æternitas pendet, à Dei Justitiâ deseri, saluari periculi metu officium faciunt, ne & ipsos in tanto discrimine deseri contingat: sic dum Regis se Iustum exhibet, Bonus ac Milericors est erga Infantes. *Bonorum salutem custodit, qui malos punit.* Quare si Medicus palàm pronuntiat, se relapsos istos porò non curaturum, & si ira fieri æquum est, ne ægrum sanando, plures sanos animet ad morbum amandum; patet insnem esse & illam spem, quæ maxima erat in Medici arte ac peritiâ. Unde si æger ipse debilior indies redditur, si mali vis auge-

tur & crescit, si Medicina virtutem sanandi, Medicus autem tam diuturno malo & sponte accessitro fessus, fastidiòque plenus, voluntatem porò iuvandi amittit, necessarium est, semper periculum mortis evadere majus, in d mortem certam.

XV. Enim verò, dicetis, næ tu præclarum colliges Dissertationis hujus tuæ fructum; omnium nimirum auditorum extremam desperationem. Sed parcius ista. Neque enim ego de omni relabentium sorte sic auguror, sed de illa tantum, quam pridem descripsi, eorum scilicet, qui nunquam vitam emendant, nec unquam uti te ipsa volunt mediis, quibus sanari possent. Horum autem è numero confido equidem neminem esse eorum, qui me audiunt; unde quæ à me in medium allata sunt, non ad desperationem, sed ad vitam emendam vos impellant oportet; ne tandem incuti, tali, qualem descripsi, & morbo & morti reddamini obnoxii. Quod si etiam non deesset hoc loco, qui miseram illam & deplorandam ad classem pertineret, fatebor, hæc omnia, quæ dixi, ipsum tangere; siquidem vivere deinceps velit, ut ad hanc diem vixit; sed si ferò cupiat tantum discrimen evitare, non deesse pro illo remedia. Dixi tamen, si ferò velit; quanto enim altiores radices egit malum, ejusque causa, tanto oportet magis firmam ac seriam esse recuperandæ sanitatis voluntatem. Remedium autem hoc est, quod Deus ipse suggestit ore Concionatoris, quo nobiliorem Orbis non habuit. S. Joannes Baptista.

pista, quem Verbi sui vocem Deus esse voluit (*Ego vox clamantis in deserto*) cum hac ipsa de re disseruisset, de qua nos hodie, de maximâ nimirum, quam obstinati Peccatores experiuntur, seriae & efficacis conversionis arduitate, sic eos compellendo: *Geminina viperarum, quis ostendit vobis fugere à ventura ira?* subinde ostendere voluit, nec istos quidem omni malorum suorum remedio destitutos esse, siquidem in animum inducant eo re ipsa uti; utque, quod illud esset, aperiret, ita conclusit: *Escite ergo fructus*

8. *dignos pœnitentiæ, & ne cœperitis dicere: Patrem habemus Abraham.* Hoc ipsum & ego omnibus, sed iis maximè Peccatoribus inculco, quorum tam plena periculi causa est, & de quibus agimus: *Facite fructus dignos Pœnitentiæ*; non frondes, inquam, non flores; quia hi vestrum ad finem haud quam sufficiunt: non verba, non promissiones; sola res, sola opera negotium absolvunt. *Ne cœperitis dicere: Patrem habemus Abraham.* Ne mihi deinceps occinatis. *Christiani sumus: non condidit nos Deus, ut aeternum damnet: salvos nos vult.* Quæ hæc verborum est temeritas? Quid dicitis? An sufficit viri, ne igni in pabulum cedat, non in saltu, sed media in vinea esse plantatam? si sterilis fuerit, in cineres abibit, si in vinea plantata fuerit, si in silva, & aliarum arborum frugiferarum, societas ad nihil serviet, nisi ut obstinatae sterilitatis turpitudine magis appareat. Non nego, vitem ejusmodi à vineæ domino non ideo fecundo illo in solo esse plantatam,

ut flammarum esca sit: si tamen illa locum tam salubrem frustra perrexit, occupare, procul dubio abjiciet, & jam nunc, nequa dein in abjicienda mora sit, ad illam reseccandam expeditus culter est. *Jam enim securus ad radicem arborum posita est.* Quare, *Escite fructus dignos pœnitentiæ.*

XVI. An ambigitis, quinam sint illi fructus digni? non alii sanè, quam tres illi, de quibus, cum de Pœnitentiâ dissereremus, actum est, Eleemosyna, inquam, Jejunium & Oratio. Et Eleemosynam quidem scimus etiam suam Nabuchodonosori Regi à Propheta, cum eidem denunciasset pœnam haud sanè mitem, & inauditam; exilium, inquam, ab omni humano consortio, & vitam ferarum in latebris belluæ instar agendam; *Pœcata tua, aiebat sacer Vates, eleemosynis redime, & iniquitates tuas misericordis pauperum.* Sequatur, quisquis sibi cum Rege hoc metuat, & ipse hoc consilium; sit munificus in egenos, & Deum quoque erga se benignum experire ut; misereat illum calamitatum alienarum; & Deum quoque tanget miseratio malorum, quæ ipse patitur. Sed illius vos meminisse velim; vastum incendium pauculis guttulis non extingui; atque aded ad satisfaciendum divinæ Justitiæ frustum panis prœdenti residuum non sufficere. *Facite fructus dignos Pœnitentiæ*; facite, ut inter eumulum peccatorum, quæ admistis, atque in eum numerum & pondus numerorum, quos erogatis, sit quædam proportio. Si cuius ea est inopia, ut tam beneficus in egenos

egenos esse non possit, is se ad opera
 misericordiae spiritualia, quae dici-
 mus, vertat: caveat, ne unquam de
 aliena fama detrahentibus se jungat;
 illud potius, quam potest, arte ac studio
 curet, ut cujus existimationem alii
 verbis laedunt, eam ipse tueatur, aut
 detrahentes increpando, aut ad alia
 sermonem avertendo: juvet consiliis
 eos, a quibus consulitur; imò etiam
 cum non consulitur: moneat, doceat,
 conetur industriâ, quantâ potest,
 maximâ, ne, in quae ipse lapsus est, deli-
 cta alii incidant; maximè si qui ip-
 sius curae crediti sunt. Nihil profecto
 rectius ager aliqua Materfamilias,
 quae olim exempli aliis pravitate
 nocuerat, quam si sollicitè filias, si fi-
 lios custodierit, ne libertas & licentia
 major in eas, in quas ipsa cecidit, vo-
 ragines eos præcipites agat. Idem de
 Patrefamilias dixerit. *Semen meum
 serviet ipsi.* Dicat cum Psalte Regio.
 Si tam miser ego fui, ut anni Juventu-
 tis meae Dei obsequio non impende-
 rentur, conabor saltem efficere, ut
 qui ex me geniti fuerint, nemini un-
 quam alteri, quam Deo serviant.

XVII. Alterum Pœnitentiae fru-
 ctum Jejunium esse dixi: & hoc no-
 mine venit, quidquid corpori molestû
 atque acerbum est. Tribunal Divi-
 nae Justitiae, & Tribunal Pœnitentiae
 præventionis mutuae jure utuntur, sic
 ut quam prior divina Justitia causam
 tractare coeperit, huic eadem finem
 imponat: & vicissim. *Si nosmetipsos
 dijudicavimus, non utiq; judicemur:*
 si rectè Apostolus pronuntiavit. Qui
 poenas prior à se reperierit, ab hoc De-
 R. P. Segneri S. J. Christ. Instr. Tom. III.

us alias non repererit. Quodsi mone-
 ris ratio, virium irabecillitas, aut quae
 alia vera causa non permiserit, ut huic
 Jejunio quis se impensius addicat, ea
 lectetur, quae aliquantò minus sunt
 aspera: visat loca religione aliqua
 inclita, utatur flagro, adeat Ecclesias,
 pias alias actiones obeat, aut sal-
 tem abstinat animi relaxationibus
 non necessariis, sic ut cum alii ludo,
 choreis, spectaculis indulgens, in ta-
 bernis perperant, domi ipse suae co-
 ronam Virgini Matri quietus texat.
 Curandum etiam hac in re, ut nume-
 ro delictorum fructus isti pœnitentiae
 respondeant: toties ergo, quoties
 quis vetitis dedit operam, toties con-
 cessis abstinat. *Facite fructus dignos
 pœnitentiae.*

XVIII. Tertius tandem fructus est
 Oratio, fructuum ceterorum facillè
 princeps, eorumque velut anima.
 Meminisse vos volo, Peccatorem lon-
 gâ peccandi assuetudine implicitum
 tam miserâ non rarò conditione esse,
 ut alia serè consequendae salutis via
 aut ratio ipsi non supersit, quam ut
 intimo animi sensu preces ad Deum
 fundas, suaeque illi animae negotium
 commendet. *Facite ergo fructus di-
 gnos Pœnitentiae.* Hoc igitur etiam,
 & hoc præcipuè remedio malis vestris
 succurrite: sed illud curae vobis in-
 primis sit, ut sicut illud & reliquis uti-
 lius, & magis necessarium est, ita stu-
 dio & accuratatione majore peragatur,
 quò sit fructus dignus. Non igitur
 satis est, flexo uno poplite, oculis
 in omnes partes liberè evagantibus,
 Virgini Matri corollam dimidiam

T

rexe-

texere: oportet, ut tenax & robustum malum vestrum est, ita & usum hujus remedii constantem esse, ut vires illius enerver. Manè, vesperi, interdiu idem à Deo flagitate triumphatricem illam gratiam, quæ sine nulla unquam sequetur morum emendatio, & quod consequens est, sine qua ætatum est de salute. *Oportet semper errare, & non deficere.* Hoc modo, qui vitæ suæ rationes constanter composuerit, ne dubitet, quin sanandus sit, & si cor ejus vel saxum duritie æqua-

ret, ne tum quidem ambigat; *Potens est Deus de lapidibus istis suscitare filium Abrahæ.* Deus potentissimus non solum vincet durum illud saxum, & statum ex illo pulcherrimam faciet, sed illi quoque inspirabit spiritum suum divinum, & filium suum dilectum efformabit, hæredem Cæli; qualem ego quemlibet opto: optare autem haud sanè possem, si verbis meis non absterrem ab illa via, quæ sic à Deo abducit, ut simul ducat in exitium sempiternum.

DISCURSUS XXIII.

De Extremæ Unionis Sacramento.

Tauri, sic & amicitias præstantia ac pretiū nescitur, si ad lapidem suum Lydium probata non fuerit. Omnium autem sapientium judicio Lydius amicitiae lapis sunt adversa, quæ cum ingruunt tunc tamen amicus amicū deserit, tum enim verò illius fides tanta est, ut satis æstimari non possit. *Amico fideli nulla est comparatio.* Atq; hinc rectissime arguemus, quisquis quævis fidelis amicus sic amabilissimus noster Servator, qui fide optimâ pollicetur, se omnia inter adversa, inter ærumnas quaslibet, & fortunam quantumcunque sinistram, non discessurum à nobis, sed ad futurū auxilio opportuno, & omni nobis necessario ac utili favore. *Adjutor in op-*

portunitatibus. Non est autem tempus, non est hora, quæ magis aliena ope nobis opus sit, quam illud momentum quo hinc migrandum est. *Cum 77. me defecerit virtus mea, ne derelinquas me; supplex & anxius rogabat Rex ille sanctissimus.* Et verò, Auditores, sperare vos optimè jubeo: non deseret vos, non deseret momento illo periculosissimo Deus. Significo enim vobis, quod pro illo ipso momento Amicorum omnium fidelissimus Sacramentum in Ecclesia sua reliquerit, cujus, pretiosissimo Dei sanguine parati, virtute in nos transfundatur vigor admirabilis, quo toti velut reviviscamus. Verissima esse, quæ assero, duo affirmabunt, de quibus jam nunc agam. Oppugnatio inquam illa multiplex, quæ sub mortis momen-

Ecol. 18.

15.

Pf. 9.

10.